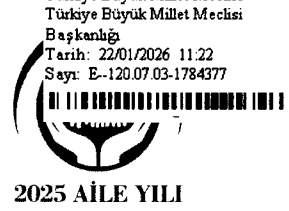

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7135807 6K 36

Sayı : E-54045643-610-22968532

Konu : Soru Önergeleri (7/35807)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1727315 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Kilis Milletvekili Sayın Mustafa DEMİR'e ait 7/35807 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35807) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D91A8707-BD01-407D-B621-F7A32BE5BC5B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**KİLİS MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA DEMİR'E AİT 7/35807 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

İşletmede olan (Fırat Nehri) Birecik Barajı proje alanı, sulama sahası 40 ile 541 arası değişen terfi yükseklikleri ile 16 kısma ayrılarak, Gaziantep ve Kilis illerinde 107.000 hektar alanın sulanması hedeflenmiş ancak 336 MW Güneş Enerji Santrali (GES) ihtiyacından dolayı 4. kısımdan sonraki 56.788 hektar alan ekonomik olarak işletilebilir bulunmamıştır. P1 alanı, 11.264 hektar ile tamamlanmış, P2 alanı, 9.335 hektar olup yapımına 03.10.2025 tarihinde başlanmıştır. P3 ve P4 projelerinin yapımı ihale aşamasındadır. P5-P16 tesislerinin ise tesis ve GES maliyetlerinden dolayı yapılabilirliği bulunmamaktadır.

Kilis ilinin 2025 yılı için planlanan içme suyu ihtiyacı, 12,22 hm³/yıl, 2050 yılı için ise 23,26 hm³/yıl olarak öngörülmektedir. Yukarı Afrin Barajı'ndan Musabeyli ve köylerine içme suyu isale hattı çalışmaları devam etmektedir.

Kilis ilinde, 13.496 hektar alanın sulama şebekesi tamamlanarak işletmeye alınmıştır. 3.591 hektar alanın sulanmasını sağlayacak Musabeyli Barajı ve Narlıca Göleti sulama inşaatları devam etmekte olup 750 hektarlık kısmı, sulamaya hazır hale getirilmiştir. Yaklaşık 2.533 hektar alanı sulayacak Afrin Barajı, Üçevler Gölet Sulaması 310 hektar ve Şenlikçe Göleti Sulaması 206 hektar olmak üzere toplam 3.049 hektar alanı sulaması için planlama ve proje çalışmaları devam etmektedir.

Asi Havzası'nda yer alan Kilis Musabeyli, Fırat Havzası'nda yer alan Kilis Merkez ve Elbeyli, Gaziantep Merkez, Nizip, Karkamış ve Oğuzeli ile Adıyaman Merkez alt Havzalarının Yeraltı Suyu (YAS) işletme rezervini ve potansiyelini aşması nedeniyle içme-kullanma suyu temini ile görevli idarelerin açacakları veya açtıracakları içme-kullanma amaçlı su sondaj kuyuları hariç olmak üzere, vatandaş veya tüzel kişilerden gelen su sondaj kuyusu açma taleplerine kapatılmıştır.

Ayrıca Kilis ili kapsamında AFAD-Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü iş birliği ile yer altı suyu kaynaklarını araştırmak ve vatandaşın hizmetine sunmak için son 2024 ve 2025 yılları içinde toplam 3.777 metre derinliğinde 18 adet sondaj kuyusu açılmıştır.

Bakanlığımız tarafından kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, nüfusun dengeli beslenmesini temin etmek, üreticilerimiz, çevre ve insan sağlığını korumak gibi amaçlarla hayvansal üretim ve su ürünlerinde 2024 yılında, bitkisel üretimde 2025 üretim yılı ile birlikte tarımsal üretim planlamasına geçilmiştir.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseni stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilecektir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek alacaktır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenecektir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Yeni destekleme sisteminde, planlamaya uygun bitkisel ve hayvansal üretim yapan üretici ve yetiştiricilere ilave destekler sağlanmaktadır. Özellikle suyun etkin kullanımı ve korunması amacıyla, yeraltı suyu kaynaklarının yetersiz olduğu 11 ildeki 52 ilçede sulu tarım yapılan havzalarda, münavebeye uygun ve suyu az tüketen arpa, buğday, ayçiçeği, mercimek, nohut ve yem bezelyesi gibi ürünleri yetiştiren üreticilere "su kısıtı desteği" verilecektir. Böylece suyun verimli ve planlı kullanımı doğrudan teşvik edilecektir. Ayrıca;

- Su kaynaklarının korunması amacıyla ikinci ürün mısır (dane/silaj) ekilişine izin verilmemektedir.
- Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunmayan havzalarda sulu ve kuru tarım arazilerinde aynı ürünün art arda en fazla 2 defa ekimine izin verilmektedir.
- Tarımsal yeraltı su kısıtı olan 11 ilin 52 ilçesinde kuru tarım arazilerinde aynı ürünün art arda en fazla 2 defa ekimine izin verilmektedir. Sulu tarım arazilerinde en az 4'lü münavebe şartı uygulanmaktadır. Bu kapsamda da mısır (dane/silaj), patates, domates, şeker pancarı ve havuç ürünlerinin dört üretim yılında art arda gelmemek şartıyla en fazla iki defa ekimine izin verilmektedir.
- Damla sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi yapılmamaktadır.
- Su kısıtı olan havzalarda mısır (dane) ve patates ekilişlerine destek verilmemektedir.
- Su kısıtı olmayan, mera vasfı ve kaba yem üretim potansiyeli yüksek olan süt ve besi havzası olarak belirlenen illerde bulunan yetiştiricilere temel desteğe ilave destek verilmektedir.

Bakanlığımızca, tarımsal üretimde suyun etkin ve verimli kullanılması amacıyla, 2800 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar" ve bu Karar kapsamında hazırlanan "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (2021/7)" hükümleri doğrultusunda, modern basınçlı sulama sistemlerinin çiftçiler tarafından benimsenmesi ve yaygınlaşması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, 2025 yılında projeye esas hibe üst limiti 10.000.000 TL olarak belirlenmiş olup %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda sıralanmaktadır.

- Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması,
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri ve
- Akıllı sulama sistemleri.

Üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 28 farklı konuda %25-100 oranında faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullandırılmaktadır.

Bu doğrultuda,

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırmalarında basınçlı sulama sistemi kullanımında ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasadı değerlendirildiğinde ilave %10 ve
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.